

**Pedagogisch werkplan 2018
Kinderdagverblijf PetitPetit**

Kinderopvang PetitPetit
Heycoplaan 15
3621 WS Breukelen
e-mail: info@petitpetit.nl
telefoon: 0346 26 42 26

welkom thuis!

WWW.PETITPETIT.NL

Volg ons op:

Inhoud

INHOUD	2
VOORWOORD	4
ALGEMEEN	5
MISSIE	5
VISIE	5
PEDAGOGISCH BELEID: WAT IS DAT?	5
<i>Plezier</i>	5
<i>Ervaring & ontwikkeling</i>	5
<i>Vertrouwen</i>	5
<i>Ontzorgen</i>	6
PEDAGOGISCHE VISIE	6
DE WAARDE VAN KINDEROPVANG	6
DE INDELING EN INRICHTING VAN DE RUIMTE	7
TYPE OPVANG EN LOCATIES	7
OMVANG EN LEEFTIJDOPBOUW VAN DE STAMGROEPEN OP DE LOCATIE	7
<i>Babygroep</i>	7
<i>Dreumesgroep</i>	8
<i>Peutergroepen</i>	8
ONDERSTEUNING EN VERVANGING VAN PEDAGOGISCH MEDEWERKERS	9
DRIE-UURSREGELING	9
MELDCODE HUISELIJK GEWELD EN KINDERMISHANDELING	9
PEDAGOGIEK	10
PEDAGOGISCHE KWALITEIT	10
VIER PEDAGOGISCHE DOELEN	10
I. FYSIEKE EN EMOTIONELE VEILIGHEID	10
II. PERSOONLIJKE COMPETENTIE	11
III. SOCIALE COMPETENTIE	11
IV. OVERDRACHT VAN NORMEN EN WAARDEN	11
KINDEREN	13
PASSENDE OPVANG	13
COMPETENTIES VAN KINDEREN	13
SPELEN	13
RELATIES IN DE GROEP	14
AUTONOMIE	14
KINDERPARTICIPATIE	15
SPEL- EN ACTIVITEITENBEGELEIDING	15
MEDEWERKERS	16
DE PEDAGOGISCH MEDEWERKER	16
STAGIAIRS	16
OPROEPKRACHTEN	16
MENTORSCHAP	16
INTERACTIEVAARDIGHEDEN	17
OBSERVEREN EN VOLGEN	17
DOORGAANDE LIJN	18
SPEL- EN ACTIVITEITENBEGELEIDING	18
OUDERS	19
SAMENWERKEN MET OUDERS	19
COMMUNICATIE	19

OUDERCOMMISSIE	20
KLACHTENREGELINGEN	20
LOCATIES	21
ORGANISATIE VAN EEN LOCATIE	21
WENNEN, BEGROETEN EN AFSCHIED NEMEN	21
EXTRA OPVANG	21
ETEN EN DRINKEN	21
DAGRITME.....	22
RITUELEN EN REGELS	22
INDELING EN INRICHTING BINNEN- EN BUITENRUIMTE	22
KINDERDAGVERBLIJF SPECIFIEK	23
OVERGANGSMOMENTEN	23
SAMEN SPELEN EN SAMEN LEVEN.....	23
BEWEGEN EN ZINTUIGLIJK WAARNEMEN.....	23
COMMUNICATIE EN TAAL	24
VOORSCHOOLSE EDUCATIE	24
ZINDELIJK WORDEN.....	24
SLAPEN	24

Voorwoord

Voor jullie ligt het pedagogisch werkplan van kinderdagverblijf PetitPetit.

Het werkplan beschrijft de manier waarop onze locatie in de praktijk omgaat met de pedagogische visie en uitgangspunten van PetitPetit.

Dit plan beschrijft de manier waarop de locatie opgroeiende kinderen opvangt, waarbij het stimuleren en ondersteunen van de kinderen centraal staat.

Dit werkplan is geen vaststaand gegeven, maar blijft zich in de loop der tijd ontwikkelen, bijvoorbeeld naar aanleiding van nieuwe pedagogische inzichten of signalen vanuit de branche kinderopvang. Het pedagogisch werkplan wordt tenminste één keer per jaar geëvalueerd en indien nodig geactualiseerd.

Algemeen

Missie

PetitPetit biedt kwalitatief hoogstaande en pedagogisch verantwoorde kinderopvang aan kinderen in de leeftijd van nul tot twaalf. Deze opvang vindt plaats in een veilige en uitdagende speel- en leeromgeving waarbij ruimte voor ontwikkeling en de eigenheid van ieder kind centraal staan.

Visie

PetitPetit creëert ruimte voor nieuwe uitdagingen en streeft naar een efficiënte inzet van middelen. Hierbij wordt ingespeeld op de huidige organisatie- en marktontwikkeling. Klant-, resultaat- en kwaliteit gerichtheid ziet de organisatie als belangrijke uitgangspunten om te komen tot kwalitatief hoogstaande en pedagogisch verantwoorde kinderopvang.

Pedagogisch beleid: Wat is dat?

Het begrip 'pedagogiek' betekent letterlijk: De wetenschap van het opvoeden en onderwijzen van kinderen. Een vrije en praktische vertaling gericht op de kinderopvang zou kunnen zijn: De omgang met kinderen.

Iedere kinderopvangorganisatie heeft een eigen visie op de omgang met kinderen. In ons pedagogisch beleid beschrijven wij onze visie op de omgang met kinderen. Ons beleid is gebaseerd op de vier competenties die in de Wet Kinderopvang genoemd zijn. Het algemeen pedagogisch beleid is zo geschreven dat het een goede basis vormt voor elke locatie van PetitPetit. Elke locatie werkt vanuit dezelfde basis maar kan tegelijkertijd de nadruk leggen op eigen accenten die verwerkt zijn in het pedagogisch werkplan van de locatie. PetitPetit staat samen met de medewerkers voor respect tegenover elkaar, openheid, persoonlijke communicatie, geborgenheid, veiligheid en een vertrouwde omgeving. Die veilige en vertrouwde omgeving dient als een thuis voor de kinderen en voor hun ouders.

PetitPetit streeft ernaar de opvang van kinderen zoveel mogelijk te laten aansluiten bij de wensen en behoeften van ouders en kinderen en maakt dit concreet aan de hand van vier pijlers: plezier, vertrouwen, ervaring & ontwikkeling en volledige ontzorging. Hieronder leest u waar PetitPetit zich sterk voor maakt.

Plezier

PetitPetit en plezier maken gaan hand in hand. Ouders en kinderen kunnen erop vertrouwen dat PetitPetit er alles aan doet om kinderen plezier te laten beleven bij PetitPetit. Er is een zeer gevarieerd activiteiten aanbod waar de kinderen uit kunnen kiezen. PetitPetit biedt kinderen graag de tijd van hun leven. Aan het eind van de dag halen ouders het kind op en heeft hij/zij een leuke (mid)dag gehad. Het hebben van positieve ervaringen en het maken van fijne herinneringen maken dat ouders en kinderen met plezier bij PetitPetit naar binnen maar ook naar buiten lopen.

Ervaring & ontwikkeling

Kinderen willen bewegen, spelen, de wereld ontdekken en ervaringen opdoen. Kinderen krijgen bij PetitPetit alle kans om zich op een speelse manier volop te ontwikkelen. Met uitdagende activiteiten stimuleert PetitPetit kinderen op een speelse manier in hun ontwikkeling. Ouders krijgen regelmatig informatie over de ervaringen die hun kind worden aangeboden.

Vertrouwen

De medewerkers van PetitPetit vormen een basis van vertrouwen voor de kinderen en ouders. Kinderen kunnen een hechte vertrouwensband met 'hun' pedagogisch medewerkers opbouwen. Dankzij goede begeleiding voelen kinderen zich goed, veilig en

geborgen. Bovendien heeft ieder kind een eigen mentor. De mentor is voor ouders het vaste aanspreekpunt. Onze open communicatie en transparantie in werkwijze vormen de basis voor de vertrouwensrelatie met de ouder.

Ontzorgen

PetitPetit ziet het als haar taak om ouders te ondersteunen in het combineren van de zorg voor kinderen en de overige verantwoordelijkheden van ouders. Dit is terug te zien in aanbod van dienstverlening van PetitPetit. Daarnaast betekent ontzorgen ook volledig verzorgen. De dienstverlening van PetitPetit is all-inclusive. Ouders hoeven op een PetitPetit dag niets te regelen, dat doet PetitPetit.

Het pedagogisch beleid van PetitPetit is gebaseerd op:

- Het Landelijk pedagogisch kader kindercentra
- Pedagogische kaders kindercentra 0-4 jaar en 4-12 jaar (Nederlands Curriculum, zijn een initiatief van het Landelijk pedagogienplatform kinderopvang)
- Uitgangspunten van de Wet op de Kinderopvang
- Uitgangspunten van het Convenant Kwaliteit in de kinderopvang
- Belangenvereniging van Ouders in de Kinderopvang BOinK, de Branchevereniging

Pedagogische visie

De pedagogische visie van PetitPetit is gebaseerd op de vier opvoedingsdoelen die genoemd worden in de Wet kinderopvang (2005):

- Het bieden van fysieke en emotionele veiligheid;
- Het stimuleren van persoonlijke competenties;
- Het stimuleren van de ontwikkeling van sociale competenties;
- De overdracht van normen en waarden.

Afgeleid van de kernwaarden Ervaring & ontwikkeling en Vertrouwen is het stimuleren van kinderen om zich op hun eigen wijze en in hun eigen tempo te ontwikkelen tot zelfstandige individuen, een belangrijk doel van PetitPetit.

Hierbij wordt in de eerste plaats gestreefd naar een klimaat waar de kinderen zich veilig en geborgen voelen, waar ruimte is voor persoonlijke aandacht en rekening wordt gehouden met de behoeftes van elk kind. Tegelijkertijd wordt het kind gestimuleerd om mee te doen met het dagelijkse leefritme van de groep en zich hieraan aan te passen. De pedagogisch medewerkers bouwen aan een vertrouwensrelatie met de kinderen. Deze vertrouwensrelatie dient als fundament om plezier te kunnen hebben en de wereld te (durven) ontdekken.

Eén van de belangrijkste voorwaarden om een vertrouwensrelatie op te kunnen bouwen is respect hebben voor ieder kind. Respect hebben voor kinderen houdt in dat pedagogisch medewerkers rekening houden met de belevingswereld van kinderen en de mening van een kind serieus nemen. Kinderen krijgen van de pedagogisch medewerkers de vrijheid en de ruimte om zoveel mogelijk zelfstandig te doen en te bedenken.

Op onze locatie bereiken we dit onder andere door de kinderen te betrekken bij wat ze willen doen. Er wordt een activiteit aangeboden, waar de kinderen voor kunnen kiezen of ze mee willen doen. Komt een kind zelf met een idee voor een activiteit, dan wordt geprobeerd daar zo goed mogelijk bij aan te sluiten. Hierdoor ervaart het kind dat het gezien wordt, dat er geluisterd wordt en dat het serieus en gerespecteerd wordt. Het groeit hierdoor in zelfvertrouwen en zal een volgende keer opnieuw met een idee komen.

De waarde van kinderopvang

Kinderen profiteren van de toegevoegde waarde van samenzijn in een groep. De kinderen hebben binnen de opvang de kans om essentiële vaardigheden te oefenen, zoals het aangaan van vriendschappen, plezier te maken met andere kinderen, het

oplossen van conflicten, het experimenteren met solidariteit of verdraagzaamheid en het leren omgaan met verantwoordelijkheden. Dit bevordert de sociale vaardigheden van de kinderen.

Spelen met andere kinderen helpt hen om relaties met anderen aan te gaan. In rollenspel, het 'doen alsof' spel, kunnen kinderen bijvoorbeeld verschillende rollen uitproberen. In spelletjes met spelregels leren kinderen zich aan de regels te houden. Kinderen leren, naarmate zij ouder worden, dat de wereld groter is dan alleen het eigen thuis of de eigen familie. Kinderen die gewend zijn aan dagopvang en buitenschoolse opvang en zich daar veilig en vertrouwd voelen, bouwen veel zelfvertrouwen op door spelenderwijs de steeds grotere wereld om hen heen te ontdekken. Alleen naar een plek (durven) gaan waar je geaccepteerd wordt, geeft het kind de mogelijkheid om zich zelfstandig te ontplooien.

De indeling en inrichting van de ruimte

Binnen PetitPetit zijn de ruimtes waar de kinderen verblijven divers ingericht naar gelang het gebruik van de ruimte. Omdat iedere leeftijdsgroep eigen eisen stelt aan de ruimte, wordt bij de inrichting rekening gehouden met de leeftijdsspecifieke behoeften van de kinderen. Vanuit de kernwaarde Ervaring & Ontwikkeling zijn in alle groepsruimten inspirerende en aantrekkelijke materialen aanwezig die kinderen helpen zich op alle ontwikkelingsgebieden te ontwikkelen door zelf te kunnen experimenteren.

Op onze locatie zijn de ruimtes als volgt ingedeeld. De peutergroepen hebben een bouwhoek, een huishoek en een knutselhoek. Er zijn voldoende spelmaterialen aanwezig om op ontdekking te gaan.

De dreumesgroep heeft een aantal speelhoeken aangegeven door kleden. De kinderen kunnen zelf op ontdekking gaan met groter speelgoed. Deze groep heeft ook klimelementen en tactiele materialen die al naar behoefte weggelegd kunnen worden. Iedere dag wordt er een passende en uitdagende activiteit aangeboden die in een thema past. Daarnaast zal het lokaal meebewegen met de seizoenen en passend aangekleed worden al naar gelang het thema waar mee gewerkt wordt. Een ziekenhuisinrichting bij het thema, kusje beter, waar ze zelf dokter kunnen spelen. Een kerstboom of schoorsteen bij het thema feesten in december. Hier kunnen verhaaltjes bij voorgelezen worden, of het schoentje wordt gezet, liedjes zingen bij de haard. De kinderen spelen hier zelf ook een actieve rol in door de knutselwerkjes op te hangen en te laten zien.

De babygroep heeft een snoezelhoek voor de kleinsten om veilig te leren kruipen en lopen, maar ook om lekker te snoezelen. Er liggen zachte materialen waaronder kussens en schapenvachtjes. Voor de allerkleinsten is de hoge box een veilige plek om afgeschermd van de andere kindjes te kunnen exploreren.

Type opvang en locaties

Vanuit de Wet Kinderopvang zijn regels opgesteld wat betreft de groepsgrootte en leeftijdsopbouw van groepen. In de ouderinformatie en de pedagogische werkplannen van de locaties is beschreven hoe de samenstelling er voor elke groep afzonderlijk uitziet.

Omvang en leeftijdsopbouw van de stamgroepen op de locatie

Op onze locatie zijn verschillende groepen:

Babygroep

Er is een babygroep (Vlokjes) die achterin gesitueerd is. Hier mogen elf baby's verblijven in de leeftijd van 0 tot 12 maanden. Op de babygroepen 0-2 jaar staan er max 2 vaste gezichten die samen de hele week vervullen.

Dreumesgroep

In het midden van het pand ligt de dreumesgroep (Wolkjes). Op deze groep mogen maximaal 15 kinderen in de leeftijd van 12-24 maanden verblijven. Er wordt goed gekeken naar de leeftijden van de kinderen en de pedagogisch medewerker kindratio aangepast waar nodig. Baby's worden 1 op 4 opgevangen en de dreumesen 1 op 5.

Peutergroepen

Aan de twee buitenkanten zitten de peutergroepen (Staal en Schijn). Hier verblijven kinderen van 2 tot 4 jaar. Bij beide groepen mogen maximaal 16 kindjes opgevangen worden met twee pedagogisch medewerkers.

Leeftijd kind Beroepskracht/kindratio	Kinderdagopvang	Maximale groeps grootte
0 - 1 jaar	4 kinderen per pedagogisch medewerker	11 kinderen
1 - 2 jaar	5 kinderen per pedagogisch medewerker	15 kinderen
2- 4 jaar	8 kinderen per pedagogisch medewerker	16 kinderen

De kinderen verlaten de eigen stamgroep voor:

- Gezamenlijke thema-activiteiten
- Creatieve activiteiten
- Muziekactiviteiten
- Spelactiviteiten
- Educatieve activiteiten
- Buitenactiviteiten

De stamgroep wordt tevens verlaten in onderstaande situaties: *

- Wanneer een kind een leeftijd heeft bereikt dat het van stamgroep gaat veranderen en gaat kennismaken op de nieuwe groep;
- Wanneer er sprake is van een lage bezetting op de groep(en), bijvoorbeeld tijdens vakantieperioden of studiedagen;
- Wanneer er door de ouders extra opvang is aangevraagd en dit, rekening houdend met de BKR, niet op de stamgroep te realiseren is;
- Indien er niet direct plaats is op de aangevraagde dagen of een gedeelte daarvan, wordt dit bij de aanmelding met de ouders besproken. Op een dergelijk moment wordt de mogelijkheid geboden om buiten de stamgroep om met de opvang te starten. Deze afwijking van de stamgroep en de duur daarvan worden in het contract vastgelegd;
- Bij het samen openen en sluiten aan het begin en het einde van de dag;
- Bij calamiteiten zoals bijvoorbeeld een eventuele ontruiming

* Indien er van de stamgroep wordt afgeweken, behalve wanneer het een activiteit betreft, wordt dit vooraf aan de ouders kenbaar gemaakt en wordt ouders om toestemming gevraagd.

Ondersteuning en vervanging van pedagogisch medewerkers

Op onze locatie werken we met een vaste inhaalpool van medewerkers. De locatie wordt aangestuurd door een locatiemanager en in geval van nood kan deze ook zelf op de groep ingezet worden. Daarnaast vallen medewerkers van de BSO ook in waar nodig. Er zijn indirecte uren beschikbaar om ondersteunende taken te doen en de leidinggevende is meerdere dagen in de week aanwezig.

Drie-uursregeling

Op onze locatie wordt de drie-uursregeling als volgt gewaarborgd. We houden de tijden bij in ons digitale kindstelsel, waardoor gemakkelijk terug te zien is wanneer de tijden afwijken. Iedere ochtend wordt er gekeken hoe de drie-uursregeling eruitziet voor de dag. Kinderen worden op wisselende tijden gebracht en ook gehaald. Als er in de ochtend niet wordt afgeweken dan kan de eerste collega eerder naar huis dan wanneer er in de ochtend wel wordt afgeweken.

Om de drie-uursregeling te kunnen borgen hebben we de late dienst aangepast van 09.30-18.30 uur naar 9.00-18.30 uur. Hierdoor hebben we geen afwijking meer in ons rooster.

De pauze wordt, afhankelijk van het aantal medewerkers dat op de groep werkt, of 3 x 40 minuten of 2 x 60 minuten of 3 x 30 minuten of 2 x 30 minuten.

Deze tijden wijken wij mogelijk af:

08.30 - 09.00 uur
13.00 - 15.00 uur
17.00 - 17.30 uur

Deze tijden wijken wij niet af:

07:30 - 08:30 uur
09:00 - 13:00 uur
15:00 - 17:00 uur
17:30 - 18:30 uur

Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling

Binnen Kinderopvang PetitPetit wordt een meldcode gehanteerd. Deze meldcode is gebaseerd op de basis meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling, opgesteld in opdracht van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Via een stappenplan wordt aangegeven hoe te handelen wanneer er signalen zijn die kunnen duiden op huiselijk geweld of kindermishandeling.

Hiernaast bevat de meldcode een route hoe er gehandeld moet worden bij signalen van een mogelijk geweld- of zedendelict door een collega. Bovendien is er een route hoe er gehandeld moet worden wanneer er sprake is van seksueel grensoverschrijdend gedrag tussen kinderen onderling. Elke stap wordt afzonderlijk uitgebreid toegelicht. Tevens staat in de meldcode beschreven wie per stap verantwoordelijkheid draagt voor het scheppen van randvoorwaarden voor een veilig werk- en meldklimaat. Ten slotte is in de meldcode een sociale kaart en de signalenlijsten opgenomen (zie: [Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling](#)).

Pedagogiek

Pedagogische kwaliteit

Op onze locatie vindt op regelmatige basis verschillende overlegvormen plaats waarbij gedeelten uit het pedagogisch beleid, het pedagogisch werkplan en de centrale kernwaarden besproken en geëvalueerd worden. Zo zorgen wij er op onze locatie voor dat iedere medewerker het beleid kent en gebruikt in het werk en de kernwaarden uitdraagt in de basishouding. Naast de medewerkers worden ook de ouders betrokken bij het pedagogisch beleid en het pedagogisch werkplan. Via een vertegenwoordiging vanuit de ouders, de oudercommissie, wordt feedback gegeven op het beleid. Daarnaast worden alle wijzigingen in het pedagogisch beleid ter advies voorgelegd aan de oudercommissie van iedere locatie.

Vier pedagogische doelen

Kinderen worden geboren met een enorm vermogen en motivatie om te leren en zich te ontwikkelen in de interactie met hun sociale omgeving. Deels ligt deze ontwikkeling genetisch vast, deels wordt deze bepaald door de omgeving. Volwassenen hebben een grote invloed op deze ontwikkeling. Zij voeden het kind op en zij begeleiden de ontwikkeling en het leren.

Sinds 2005 staan de vier pedagogische basisdoelen voor de kinderopvang in de wet Kinderopvang. Deze doelen en de kernwaarden van PetitPetit vormen het centrale uitgangspunt voor het dagelijkse werk op de groep. Hieronder volgt een uitsplitsing van de doelen en de vertaling van de doelen naar de werkwijze binnen PetitPetit.

I. Fysieke en emotionele veiligheid

Fysieke en emotionele veiligheid zijn basisvoorwaarden voor de ontwikkeling van ieder kind. Onder fysieke veiligheid wordt de veiligheid van de binnen- en buitenruimtes en speelmaterialen verstaan.

Op de groepen wordt een balans gezocht tussen veiligheid en uitdaging voor de kinderen. Een te grote nadruk op fysieke veiligheid staat de zelfstandigheid en vrijheid van een kind in de weg.

Op onze locatie vinden wij de balans tussen veiligheid en uitdaging door de kinderen goed te observeren en te begeleiden in wat ze doen. De dingen die het kind doet worden benoemd zoals, 'je vindt het spannend he? Kom dan doen we het samen'. Regels horen er ook om de veiligheid van de kinderen te waarborgen.

Alle ruimtes worden regelmatig gecontroleerd of alles nog voldoet aan de veiligheidseisen uit de risico-inventarisatie. De kinderen mogen ook mee op uitstapje buiten de opvang. De ouders geven hier schriftelijk toestemming hiervoor. Op deze manier kunnen de kinderen ook buiten de muren van de opvang, nieuwe ervaringen opdoen.

Onder emotionele veiligheid wordt verstaan dat het kind zich veilig en vrij voelt zodat het kind zichzelf durft te zijn. Het bieden van emotionele veiligheid, wat aan de basis staat van de kernwaarden van PetitPetit, geeft het kind vertrouwen om de wereld om zich heen te durven ontdekken, te experimenteren en zich als persoon te ontwikkelen.

Op onze locatie bieden wij emotionele veiligheid door veel te benoemen wat het kind doet, maar ook wat de pedagogisch medewerker doet. We geven de grenzen aan waarbinnen het kind zelfstandig kan opereren en zelfverzekerder mag worden, wat het zelfbeeld op lange termijn ten goede komt. Daarnaast wordt er veel geknuffeld waardoor het kind ook de emotionele warmte voelt en het een hechte band kan ontwikkelen met de pedagogisch medewerker. De pedagogisch medewerkers nemen signalen waar van het kind en reageren daarop. Ze laten merken dat ze het kind gezien hebben en dat ze het waarderen. Ze houden rekening met het kind en helpen als dat nodig is.

Voor het systematisch volgen van de ontwikkeling van ieder kind wordt op onze locatie gebruik gemaakt van het kind volgsysteem 'Zo doe ik', 'Zo beweeg ik', 'Zo praat ik' van de CED-groep. Jaarlijks worden ouders/verzorgers uitgenodigd voor een gesprek over de ontwikkeling en het welbevinden van het kind. Bij zorgen rondom een kind worden ouders tussentijds uitgenodigd voor een of meerdere extra gesprekken.

II. Persoonlijke competentie

Bij de ontwikkeling van persoonlijke competentie gaat om het bevorderen van persoonskenmerken zoals flexibiliteit, creativiteit, zelfvertrouwen, zelfstandigheid, veerkracht en probleemoplossend vermogen. Net zoals praten, denken en bewegen is het voor kinderen belangrijk dat zij zich deze vaardigheden eigen maken. Door ieder kind te laten merken dat het gezien en geaccepteerd wordt en met de kinderen mee te leven, naar hen te luisteren en er voor ieder kind te zijn, versterken de pedagogisch medewerkers het zelfvertrouwen van de kinderen en hun vertrouwen in de omgeving.

Op onze locatie helpen wij kinderen in hun ontwikkeling van hun persoonlijke competentie door ze de mogelijkheid te geven te ontdekken wat bij ze past en waar ze nog wat moeite mee hebben. De kernwaarden ervaring en ontwikkeling passen hier heel goed bij. Er worden iedere dag een verschillende activiteit aangeboden, waardoor het kind in aanraking komt met verschillende gebieden waar het zich in kan ontwikkelen. Lukt het nog niet, dan helpen we het kind op weg. Lukt het wel, dan kijken we wat het kind kan en maken we het eventueel iets uitdagender. De pedagogisch medewerkers zorgen voor vertrouwen waardoor het kind de stap durft te nemen tot zelfontwikkeling.

III. Sociale competentie

De beste voorbereiding op leven in onze samenleving is het samenleven in een groep al op jonge leeftijd te ervaren. De kinderen komen binnen de kinderopvang al jong in aanraking met andere kinderen van uiteenlopende leeftijden en met verschillende volwassenen. Zij ervaren wat het betekent deel uit te maken van een stamgroep. Kinderen vinden het prettig deel uit te maken van een groep mits zij zich veilig kunnen voelen binnen die groep en plezier in het samenzijn ervaren. Daarom wordt er veel aandacht besteed aan het stimuleren van onderlinge relaties en aan elkaar positief benaderen.

Op onze locatie doen we dit onder andere door kinderen met elkaar te laten spelen. Interacties tussen kinderen worden gemonitord en eventueel begeleid. De pedagogisch medewerker kan zelf ook meespelen om het spel diepgang te geven of kinderen verder te helpen zich te ontwikkelen. Doordat de pedagogisch medewerker dingen benoemt, leren de kinderen in zien wat ze doen, hoe een ander reageert en wat je eraan kan doen om iets op te lossen.

IV. Overdracht van normen en waarden

De kinderopvang kan gezien worden als kleine samenleving waar alle thema's voorkomen die ook in de echte samenleving spelen, zoals de omgang met verschillen in talent, macht, status, culturele achtergrond en voorkeuren. Kinderen komen binnen de kinderopvang andere kinderen tegen die anders zijn en anders doen dan ze gewend zijn. Iedereen is verschillend. De pedagogisch medewerkers begeleiden de kinderen van jongs af aan in het zien van overeenkomsten en het leren omgaan met verschillen waardoor kinderen later gemakkelijker hun weg kunnen vinden in de een diverse samenleving.

Op onze locatie begeleiden wij onze kinderen hierin door boekjes voor te lezen over verschillende thema's. Met elkaar regels te maken en door te spreken. Door een vast ritme en regelmaat in de dag en rituelen met elkaar vast te stellen in hoe je met elkaar omgaat, kan ook een positieve sfeer ontstaan. Iedere keer krijgt iemand anders een beurt en leren ze op elkaar te wachten. Tijdens het thema 'ik en jij' kijken de kinderen

naar elkaar en benoemen ze van elkaar wat ze hetzelfde hebben en wat er anders is. Hier kan je vervolgens weer een groepsgesprekje van maken. Eigenlijk zit de dag vol met momenten van de overdracht van normen en waarden.

Pestgedrag

Het is belangrijk dat kinderen zich binnen de opvang veilig en prettig voelen.

De pedagogisch medewerkers trachten een beschermde omgeving te creëren waarbinnen kinderen zich veilig en geborgen kunnen voelen. Door kinderen het 'stop hou op principe' aan te leren, leren kinderen aan te geven wanneer zij bepaald gedrag van een ander kind niet prettig vinden, zodat de ander weet dat de grens bereikt is. Kinderen leren op deze manier rekening met elkaar te houden.

Naast het 'stop hou op principe' gelden er algemene omgangsregels en zijn er bij de buitenschoolse opvanglocaties samen met de kinderen afspraken gemaakt over hoe we met elkaar horen om te gaan. In het pestprotocol staan omgangsregels omschreven en hoe men dient te handelen bij structureel en grensoverschrijdend gedrag.

Kinderen

Passende opvang

PetitPetit is er voor alle kinderen van 0 - 13 jaar. Hoewel PetitPetit niet ingericht is op specifieke opvangtaken voor kinderen met geestelijke en of lichamelijke handicap(s) wordt individueel gekeken of de plaatsing voldoet aan onderstaande plaatsingscriteria. Hierbij staat het belang van het betreffende kind, de groep en de pedagogisch medewerkers van PetitPetit centraal. Voor de plaatsing van (elk) kind wordt onder andere gekeken of:

- Het team het kind kan begeleiden, zonder dat het betreffende kind of de andere kinderen daardoor te kort komen.
- Het kind, de andere kinderen en het team zich veilig voelen op PetitPetit.
- Het kind de structuur die PetitPetit hanteert aankan.
- Het kind mee kan draaien in de groep.
- Het kind aansluiting kan vinden bij de andere kinderen.
- Het kind past binnen de groep. Eventuele bijzonderheden van het kind mogen niet, door het te plaatsen, een nadelige uitwerking hebben op het kind zelf, de andere kinderen, en de pedagogisch medewerkers.

Competenties van kinderen

Het stimuleren van de persoonlijke en de sociale competenties zijn twee van de vier basisdoelen die in de Wet Kinderopvang genoemd worden. Naast het stimuleren van deze compensaties wordt er ook ruim aandacht besteed aan de ontwikkeling van overige competenties zoals de motorische, de zintuiglijke, de cognitieve, de communicatieve en de kunstzinnige competenties. Het ervaren van emotionele veiligheid is hierbij de basisvoorwaarde. Alleen wanneer een kind zich veilig voelt, het energie heeft om te leren en zich te ontwikkelen. Competenties zoals het ontwikkelen van respect en verantwoordelijkheidsgevoel naar zichzelf en naar de omgeving toe, het zelfstandig leren denken en handelen en het maken van eigen keuzes worden op onze locatie geoefend door kinderen te leren om ruzies op te lossen en om te gaan met onderlinge verschillen tussen mensen. Met deze basisvaardigheden zullen zij later hun eigen plek kunnen vinden in de maatschappij.

Spelen

Spelen is de motor in de ontwikkeling van kinderen. Spelen staat voor het hebben van plezier. Terwijl kinderen opgaan in hun spel, ontwikkelen zij zich op allerlei gebieden. Naast plezier maken is spelen belangrijk bij het verwerken van emoties, beweging, het ontwikkelen van sociale relaties en creatief bezig zijn. Spel legt een verbinding tussen de echte wereld en de innerlijke wereld van het kind. Het stelt het kind in staat grip te krijgen op de eigen emoties en op eventuele onvoorspelbare gebeurtenissen in de omgeving. Door het uitspelen van eigen gevoelens en fantasieën zijn kinderen beter in staat om ervaringen te verwerken. Naarmate kinderen beter spelen en meer uitproberen worden zij veerkrachtiger.

Vanuit de kernwaarden, Ervaring & Ontwikkeling en Plezier is er veel ruimte voor spelen en worden verschillende soorten spelvormen aangeboden om spelenderwijs de spelontwikkeling van kinderen te stimuleren. Er wordt onderscheid gemaakt tussen vrij spel en georganiseerd spel waarbij bij beide het ervaren van plezier voorop staat. Tijdens het vrije spel zijn de speelmaterialen op verschillende plaatsen vrij toegankelijk voor de kinderen. De kinderen kunnen voor het spel kiezen waar zij op dat moment behoefte aan hebben. De ruimte waarin de kinderen spelen, is ingedeeld naar de verschillende spelbehoeftes. Zo kunnen de kinderen zich uitleven met groot speelmateriaal, op het bankstel een boekje lezen of bijvoorbeeld aan tafel tekenen. De pedagogisch medewerkers betrekken zichzelf in eerste instantie niet actief bij het vrije spel maar observeren het spel en zijn in de buurt van de kinderen om zo de veiligheid en de

kwaliteit van het spel te bewaken. Wanneer kinderen moeite hebben om tot spel te komen, zal de pedagogisch medewerker het spel van het kind stimuleren door ondersteuning te geven en/of het spel te verrijken.

Naast het vrije spel, waarbij kinderen eigen initiatief kunnen nemen, kunnen kinderen ook sterk profiteren van de ideeën en sturing van volwassenen bij georganiseerde activiteiten en spel. Het meedoen aan de georganiseerde activiteiten is, behalve bij uitstapjes, altijd vrijblijvend voor de kinderen. Bij het aanbieden van georganiseerde activiteiten wordt rekening gehouden met de leeftijd en het ontwikkelingsniveau van de kinderen.

In de schoolvakanties zijn de kinderen van de buitenschoolse opvang de gehele dag op de opvanglocatie aanwezig. Het normale aanbod van activiteiten wordt bij de buitenschoolse opvanglocaties dan uitgebreid met extra activiteiten.

Relaties in de groep

Kinderen hebben binnen de kinderopvang niet alleen te maken met individuele andere kinderen en pedagogisch medewerkers maar zij maken ook deel uit van een groep. PetitPetit vindt het samenzijn van de kinderen een belangrijk pluspunt van kinderopvang. Al op zeer jonge leeftijd kunnen vriendschappen ontstaan. Vriendschappen dragen bij aan het mentale, emotionele en fysieke welbevinden van een kind. In de stamgroepen krijgen kinderen de gelegenheid om vertrouwde relaties en vriendschappen te vormen. Pedagogisch medewerkers moedigen deze vriendschappen aan door kinderen te leren belangstelling voor elkaar te hebben en samenspel tussen kinderen te stimuleren. Het is belangrijk dat kinderen de ruimte krijgen om samen te spelen zonder inmenging van volwassenen. Het is belangrijk dat zij leren onderlinge botsingen samen op te lossen. Kinderen leren in het samen spelen met elkaar allerlei sociale vaardigheden. Bovendien biedt het samen spelen met anderen kinderen kennis over zichzelf, anderen en de wereld.

Autonomie

Vanaf het eerste moment dat een baby bij PetitPetit binnenkomt is het van de pedagogisch medewerkers afhankelijk voor het vervullen van de basisbehoeftes. Naarmate kinderen ouder worden, kunnen zij zelf meer. Pedagogisch medewerkers geven kinderen daarom ondersteuning daar waar zij het nodig hebben en stimuleren hen zelf op ontdekkingsstocht te gaan wanneer dat mogelijk is. Zij laten kinderen nieuwe dingen uitproberen en leren de kinderen zoveel mogelijk zelf te doen, zoals speelgoed pakken, handen wassen en brood smeren. De pedagogisch medewerkers geven kinderen de gelegenheid om plannen te maken, oplossingen te bedenken en keuzes te maken. Wanneer het een kind lukt om zelfstandig een probleem op te lossen zal het trots zijn op zichzelf en een positief gevoel over zichzelf krijgen. Het kind zal hierdoor gemotiveerd raken om de volgende keer weer zelf iets nieuws uit te proberen. Door toe te passen wat het kind eerder geleerd heeft, kan het zich ontwikkelen tot een zelfstandig persoon die actief is en nieuwe ervaringen op wil doen. Bij het stimuleren van de zelfstandigheid wordt door de pedagogisch medewerker rekening gehouden met het ontwikkelingsniveau van de kinderen.

Op onze locatie stimuleren wij de autonomie van de kinderen door kennis te laten maken met nieuwe dingen en daarin te stimuleren om eigen keuzes te maken. Zoals onbekend eten (hummus, avocado, paprika), een voelspelletje zonder dat ze zien wat ze voelen, zelfstandig naar de wc gaan als ze eraan toe zijn, of een taakje voor de pedagogisch medewerker doen. Daarin wordt het kind altijd begeleid door de pedagogisch medewerker in woorden en met positieve non-verbale communicatie.

Leren en ontwikkelen

Kinderen ontdekken hun omgeving in kleine stapjes, zijn van nature nieuwsgierig en nemen informatie op. Iedere keer wanneer zij hun kennis uitbreiden, bouwen zij verder

op de kennis die zij al hebben. Kinderen ontwikkelen zich in interactie met hun sociale omgeving. Iedere situatie is voor kinderen een leersituatie.

Pedagogisch medewerkers op onze locatie stimuleren het leren en ontwikkelen van kinderen door het activiteiten aanbod af te stemmen op het kind. Daarnaast worden de kinderen verbaal uitgedaagd door vragen die de pedagogisch medewerker stelt, die door de loop van het thema steeds moeilijker en uitgebreider worden.

Kinderparticipatie

Bij kinderpaticipatie staat het serieus nemen van de meningen en wensen van kinderen centraal.

Om kinderen van alle leeftijden mee te laten participeren, wordt op onze locatie op de volgende manieren gewerkt aan kinderpaticipatie. De kinderen mogen meebeslissen over wat ze willen doen. Taakjes worden verdeeld tussen de kinderen en ze hebben zelf inspraak over wie wat wil doen. 'Wat zou jij vandaag willen doen? Wil je in de huishoek spelen of ga liever een knutselwerkje maken?'

Spel- en activiteitenbegeleiding

In iedere groep worden er op de leeftijd en ontwikkeling afgestemde spelmogelijkheden en activiteiten aangeboden. Zo worden de kinderen op het juiste niveau gestimuleerd in hun ontwikkeling.

Op onze locatie geven we het aanbieden van activiteiten op de volgende manier vorm. We hebben bewegingspelletjes in de groepsruimte of buiten. We gaan daar dansen, lopen over de balansbalk of doen kringspelletjes. Voor de fijne motoriek wordt er geknutseld waar de kinderen leren knippen, plakken en prikken. Er wordt veel voorgelezen zodat de woordenschat gestimuleerd wordt. Ook worden er iedere dag liedjes gezongen. Tijdens uitstapjes buiten de opvang leren de kinderen een winkel van binnen kennen. Of komen ze in aanraking met dieren bij de kinderboerderij of een nieuwe speeltuin. Sociaal emotioneel spel komt aan bos in de huishoek of tijdens een fantasiespel door bijvoorbeeld met zijn allen een trein te maken. 'Wie wil vandaag de conducteur zijn?'

Medewerkers

De pedagogisch medewerker

Pedagogisch medewerkers zijn de spil waar het pedagogisch beleid om draait. Hun inzicht in en begrip voor kinderen en de manier waarop zij met de kinderen omgaan, bepaalt voor een groot gedeelte de kwaliteit van de opvang. Zij zijn degenen die zorgen dat kinderen zich veilig en prettig voelen, zij begeleiden de kinderen bij het leren en ontwikkelen, geven hen ruimte om nieuwe ervaringen op te doen, samen te werken en steeds zelfstandiger te worden. Positief handelen en onze kernwaarden staan hierbij centraal. Kinderopvang PetitPetit werkt met pedagogisch goed opgeleide en bekwame medewerkers. De groepsleiding heeft minimaal een afgeronde Mbo-opleiding. Algemeen geldt dat het diploma MBO-PW kwalificatieniveau 3 bevoegdheid geeft tot uitoefening van de functie van pedagogisch medewerker, indien dit bij een onderwijsinstelling is behaald met inachtneming van de eisen die de Wet Educatie en Beroepsonderwijs (WEB) aan deze opleiding stelt. Pedagogisch medewerkers krijgen op regelmatige basis scholingstrajecten aangeboden ter bevordering van de vakdeskundigheid.

Stagiairs

Om aankomende beroepskrachten de kans te geven ervaring op te doen binnen de kinderopvang branche, kunnen jaarlijks een aantal stagiairs hun beroepspraktijkvorming doorlopen binnen Kinderopvang PetitPetit. Alle activiteiten en werkzaamheden van de stagiairs vinden plaats onder begeleiding van pedagogisch medewerkers. Gedurende de stage worden de stagiairs voornamelijk boventallig, conform de CAO Kinderopvang ingezet.

Dit houdt in dat het team van vaste pedagogisch medewerkers wordt aangevuld met een stagiair. Een belangrijke voorwaarde die bij het begeleiden van stagiairs gesteld wordt, is dat de professionaliteit en de kwaliteit van de opvang gewaarborgd blijven. Deze voorwaarde en een aantal gedragsregels worden besproken met alle stagiairs vóór aanvang van hun stageperiode. Alle stagiairs moeten voor het starten een Verklaring omtrent Gedrag overleggen. De locaties van Kinderopvang PetitPetit zijn officieel erkende leerbedrijven.

Oproepkrachten

Iedere stamgroep binnen Kinderopvang PetitPetit heeft dagelijks eigen vaste pedagogisch medewerkers. Bij afwezigheid van een medewerker door bijvoorbeeld ziekte of verlof is het nodig dat iemand anders de werkzaamheden overneemt. Door een flexibele inzet van medewerkers kan meestal intern vervanging geregeld worden. Daarnaast bestaat er een pool van vaste oproepkrachten die incidenteel gevraagd kunnen worden te komen werken.

Op deze manier is gegarandeerd dat ook bij afwezigheid van een vaste pedagogisch medewerker, de kinderen in vertrouwde handen zijn. Net als de vaste medewerkers beschikken ook de oproepkrachten over een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) en de kwalificaties om te mogen werken als pedagogisch medewerker.

Mentorschap

Bij het creëren van een beschermde omgeving met persoonlijke aandacht voor de kinderen speelt het mentorschap een centrale rol. Ieder kind krijgt bij de start van de opvang een eigen mentor toegewezen. Deze mentor is met het oog op een betere signaleringsfunctie degene die verantwoordelijk is voor het volgen van de ontwikkeling van de aan de mentor toevertrouwde kinderen.

Met betrekking tot zaken omtrent de ontwikkeling van het kind is de mentor het aanspreekpunt voor de ouders. Omgekeerd is de mentor degene die de ouders aanspreekt als er bijzonderheden zijn.

Wanneer een kind naar een volgende groep doorstroomt wordt het kind toegewezen aan een andere mentor. Bij de overdracht van het mentorschap naar de toekomstige mentor

van het kind worden de ontwikkelingsgegevens doorgegeven en vindt er een overdracht tussen de mentoren plaats. Gegevens van de ouders/verzorgers en kinderen worden behandeld conform de richtlijnen binnen Wonderland Kinderopvang ten aanzien van het vertrouwelijk omgaan met persoonlijke gegevens. De mentor staat geregistreerd in het ouderportaal.

Interactievaardigheden

De basis van de pedagogische werkwijze binnen Kinderopvang PetitPetit is terug te vinden in het positief handelen van de pedagogisch medewerkers.

Het positief handelen wordt gevormd door de zes onderstaande interactievaardigheden:

- Het bieden van emotionele ondersteuning;
- Respecteren van de autonomie;
- Leidinggeven en structuur bieden;
- Informatie en uitleg geven;
- Interactie in de groep begeleiden;
- Het stimuleren van de ontwikkeling.

Met deze zes interactievaardigheden heeft de pedagogisch medewerker alles in zich waar kinderen behoefte aan hebben. De zorg voor veiligheid en welbevinden, autonomie en participatie, spelen, leren en sociale relaties.

Bij de interactievaardigheden zijn communicatieve vaardigheden zoals luisteren naar en praten met kinderen, positief gedrag bevorderen, grenzen stellen en conflicten begeleiden van groot belang. Deze vaardigheden brengen verdieping in het contact met kinderen en helpt hen te leren vertrouwen op zichzelf en op anderen.

Niet alleen de individuele interacties zijn belangrijk, maar zeker ook de interacties van de groep als geheel (de groeps sfeer). Kinderen ontwikkelen zich het beste bij een plezierige sfeer in de groep, met vooral positieve interactie tussen de kinderen onderling. Het werken met voldoende vaste pedagogisch medewerkers per groep en het vormen van kind groepen met een vaste kern worden hierbij als uitgangspunten genomen. Deze uitgangspunten worden vaak aangeduid met de termen groeps grootte, beroepskracht-kindratio en groepsstabiliteit.

Observeren en volgen

Om de ontwikkeling van alle kinderen te kunnen volgen, speelt 'observeren en volgen' een belangrijke rol bij het pedagogisch handelen. Door te observeren kunnen pedagogisch medewerkers tegemoetkomen aan de verschillen tussen kinderen en zo sensitief responsief reageren op deze verschillen. Pedagogisch medewerkers observeren de kinderen op twee manieren: de dagelijkse en de systematische observatie.

De Systematische observatie wordt gedaan wanneer een kind leeftijd+ 10 maanden oud is.

De systematische observatie vindt plaats met behulp van observatielijsten en het kind volgsysteem. Aan de hand van deze systematische observaties wordt er eens per jaar een oudergesprek gevoerd waarbij de ouders op de hoogte worden gesteld van de ontwikkeling van hun kind.

De dagelijkse observatie vindt plaats tijdens spel en overige momenten op de dag en is gericht op wat een kind vanuit zichzelf doet.

De pedagogisch medewerkers kunnen een meer algemene of een meer gerichte observatie uitvoeren bij een gerichte observatie gaat het om het observeren van een specifiek aspect bij een specifiek kind. Voorbeelden van onderwerpen voor een gerichte observatie zijn de taalontwikkeling van een kind in de omgang met andere kinderen, de grove motoriek tijdens het bewegen of het gedrag van een kind tijdens vrij spel. Bij een specifieke observatie wil een pedagogisch medewerker meer informatie over een specifiek aspect verzamelen. Bij een meer algemene observatie brengt de pedagogisch medewerker algemeenheden van een kind in kaart.

Het doel van het observeren is om wat betreft begeleiding en materialen zo goed mogelijk aan te sluiten bij de ontwikkeling, behoeftes en interesses van het kind. Door observatie kunnen ook ontluikende problemen vroegtijdig herkend en opgelost worden. Wanneer een pedagogisch medewerker twijfelt of de ontwikkelingslijn wel doorgang vindt zal dit in eerste instantie besproken worden met de directe collega en vervolgens met de pedagogisch specialist of locatieverantwoordelijke. Meestal zal de pedagogisch specialist of de locatieverantwoordelijke het kind observeren. Samen met de mentor van het kind worden de bevindingen doorgesproken. Om te kijken of er verdere stappen ondernomen moeten worden, wordt er een gesprek met de ouders gepland. In dit gesprek wordt er naar de ervaringen van de ouders gevraagd en eventueel gekeken of ouders openstaan voor verdere professionele begeleiding zoals bijvoorbeeld een logopedist, de KNO-arts of observatie door een orthopedagoog. Een andere mogelijkheid is dat in overleg met de ouders en pedagogisch medewerker eerst een stappenplan opgesteld wordt dat na enkele weken wordt geëvalueerd alvorens andere stappen ondernomen worden.

Daarnaast heeft de kinderopvang de plicht om te signaleren op vermoedens van kindermishandeling en/of huiselijk geweld. Hiervoor is het protocol Meldcode opgesteld dat als inblikexemplaar beschikbaar is op elke locatie.

Doorgaande lijn

Door middel van een overdrachtsformulier wordt de basisschool op hoogte gesteld van de ontwikkeling van een kind dat zijn eerste jaren bij Kinderopvang PetitPetit heeft doorgebracht. Mochten er zorgen zijn omtrent de ontwikkeling van een kind, dan vindt er een zogenoemde warme overdracht plaats. Dit houdt in dat er een face to face gesprek plaats vindt tussen de kinderopvangorganisatie en school. Ouders worden hierbij betrokken en zijn van tevoren op de hoogte dat dit gesprek plaats gaat vinden. Tussen de verschillende locaties van Kinderopvang PetitPetit vindt een overdracht plaats op het moment dat een kind van de ene naar de andere locatie over gaat, zodat iedereen op de hoogte is van de ontwikkeling van het kind.

Spel- en activiteitenbegeleiding

In iedere groep worden er op de leeftijd en ontwikkeling afgestemde spelmogelijkheden en activiteiten aangeboden. Zo worden de kinderen op het juiste niveau gestimuleerd in hun ontwikkeling.

De kinderen kunnen meedoen aan georganiseerd spel en activiteiten die door de pedagogisch medewerkers worden aangeboden maar kunnen er ook voor kiezen zelfstandig te spelen en op deze wijze hun eigen spel ontplooiën.

Ieder kind kan op deze manier voor de spelsoort kiezen waar het kind behoefte aan heeft op dat moment.

De keuze van een activiteit wordt, indien mogelijk, mede door de inbreng van de kinderen en de sfeer in de groep bepaald. In het activiteitenaanbod van de pedagogisch medewerkers komen alle ontwikkelingsgebieden aan bod.

Hierbij wordt bovendien onderscheid gemaakt tussen:

- Structurele activiteiten (dit zijn de dagelijkse bezigheden);
- Langer lopende thema's en eenmalig aanbod (workshop, uitje).

Ouders

Samenwerken met ouders

Wanneer ouders/verzorgers hun kinderen naar een kinderopvangorganisatie brengen geven zij een deel van de zorg voor hun kinderen uit handen. De zorg thuis en binnen de kinderopvang dient in het belang van het kind zo goed mogelijk op elkaar afgestemd te worden.

Hiervoor is een goed contact en goede communicatie tussen ouders/verzorgers en de pedagogisch medewerkers onontbeerlijk.

Op onze locatie zorgen we voorgoed contact met de ouders/verzorgers door de dagelijkse overdracht door de pedagogisch medewerkers van de groep. Daarnaast hebben we een digitaal ouderportaal waar regelmatig een bericht voor ouders geplaatst wordt over de activiteiten die het kind gedaan heeft. Ouders worden door middel van een nieuwsbrief per kwartaal geïnformeerd over hoe het met locatie gaat en of er veranderingen op komst zijn.

Er is een whiteboard waar activiteitschema's op geplakt kunnen worden en waar staat wie wanneer aanwezig is van de leiding. Een keer per jaar wordt er een Petit Special verstuurd met daarin een overzicht van de belangrijkste gebeurtenissen dat jaar en organiseert PetitPetit een ouderavond en tegen de zomer is een zomerfeest. Er is op de locatie een oudercommissie aanwezig die de belangen behartigt voor alle ouders. De beleidsstukken staan op de website van PetitPetit en ouders kunnen ook via facebook contact houden met de organisatie.

Communicatie

Naast het opbouwen van een warme en vertrouwde relatie met kinderen vindt Kinderopvang PetitPetit het belangrijk te bouwen aan een vertrouwensrelatie met ouders. In alle contacten tussen pedagogisch medewerkers en ouders is er sprake van tweerichtingsverkeer. Samen met de ouders wordt de zorg en opvoeding van de kinderen gedeeld. Door ouders goed te informeren wordt gestreefd naar een open en betrokken relatie met ouders.

In de samenwerking met ouders kent Kinderopvang PetitPetit naast informele gesprekken ook vaste contactmomenten met ouders:

- Het intakegesprek voor aanvang van de opvang;
- Een evaluerend gesprek/mail ter evaluatie, na twee maanden na aanvang van de opvang;
- Een evaluerend gesprek/mail ter evaluatie, twee maanden na doorstroom naar een volgende groep;
- De dagelijkse breng- en haalcontacten met overdrachtmoment;
- Minimaal vier keer per jaar een nieuwsbrief over de activiteiten van onze kinderopvang;
- Een jaarlijks voortgang gesprek over de ontwikkeling en het welbevinden van kinderen;
- Een jaarlijkse ouderavond;
- Diverse activiteiten voor en door ouders en kinderen;
- Een informatieve website met een open gedeelte en een speciaal voor ouders besloten gedeelte.

Het kinderdagverblijf kent naast de bovengenoemde contactmogelijkheden nog extra communicatiemomenten met ouders. Tijdens de speelinloop aan het begin van de dag hebben ouders de gelegenheid om samen met hun kind op de groep te spelen. Daarnaast worden ouders bij de voorschoolse activiteiten betrokken door middel van

ouderbrieven die aan het begin van elk thema aan de ouders meegegeven worden. In de ouderbrief wordt aangegeven welk thema er binnen het kinderdagverblijf de komende weken centraal zal staan en welke begrippen er aan bod komen. Ouders worden door middel van de ouderbrief gevraagd deze begrippen extra te oefenen met hun kind. Tevens worden er in deze brief tips gegeven voor activiteiten die ouders thuis kunnen doen met hun kinderen om de woordenschat van hun kind te vergroten. Met betrekking tot het thema worden er speciale liedjes gezongen en boeken gelezen, welke dat zijn wordt tevens in de ouderbrief vermeld.

Oudercommissie

Een oudercommissie bestaat uit een aantal ouders. De oudercommissie behartigt de belangen van ouders en kinderen. Bovendien denken ze met het management mee over een verdere ontwikkeling en verbetering van de pedagogische kwaliteit van de organisatie. De belangrijkste verantwoordelijkheid van de oudercommissie is om de kwaliteit van de opvang te bewaken en te bevorderen door gevraagd en ongevraagd advies uit te brengen aan de directie van de organisatie. Hiervoor zijn adviesrechten vastgelegd in de Wet Kinderopvang.

De totstandkoming, benoemingsprocedure, werkwijze, adviesrechten en overige taken van de oudercommissie zijn vastgelegd in een modelreglement. Deze ligt ter inzage bij alle locaties.

Klachtenregelingen

Wanneer ouders om welke reden dan ook ontevreden zijn over de geleverde dienstverlening, kunnen zij een beroep doen op de klachtenregeling. Kinderopvang PetitPetit streeft naar een optimale kwaliteit van dienstverlening.

Behalve een klachtenregeling voor ouders is er ook een klachtenregeling voor de oudercommissie aanwezig, deze is bij de oudercommissies bekend.

Deze klachten kunnen uiteindelijk door de oudercommissie bij de Klachtenkamer gedeponereerd worden bij een geschil met de directie van Kinderopvang PetitPetit.

De officiële aansluiting bij de Klachtenkamer van oudercommissies is per 2009 ingegaan. Jaarlijks wordt er van de eventueel ontvangen klachten een jaaroverzicht opgesteld waarin alle schriftelijk vastgelegde klachten van Kinderopvang PetitPetit, maar ook van de Klachtenkamer voor oudercommissies zijn vastgelegd.

Dit jaaroverzicht is in te zien op de besloten website van Kinderopvang PetitPetit:

www.petitpetit.nl.

Bovendien wordt het jaaroverzicht ter beschikking gesteld aan de oudercommissie van de clusters en aan de GGD bij de jaarlijkse controle.

Locaties

Organisatie van een locatie

PetitPetit biedt ouders een keuze in het afnemen van verschillende opvangpakketten. Hierbij valt te denken aan 48 weken of 52 weken opvang, incidentele, halve dag en om de week opvang.

Wennen, begroeten en afscheid nemen

Wennen betekent voor het kind dat het voldoende vertrouwen verkrijgt om te kunnen functioneren in de groep. Het verloop van de wenperiode is afhankelijk van een groot aantal factoren.

Wij proberen het wennen van nieuwe kinderen op onze locatie altijd af te stemmen op het individuele kind, meestal verloopt een wenperiode op onze locatie als volgt. Tijdens het intakegesprek, de eerste keer dat ouders en kind samen op de groep zijn, blijft het kind na het intakegesprek (10 uur) wennen tot 12.30 uur. Eventueel kan het kind nog een tweede keer komen wennen van 10.00-15.00 uur. Mocht ouder of kind extreem veel moeite hebben, dan proberen we de opvangtijden zo goed mogelijk aan te passen aan wat er die situatie nodig is.

Ook als het kind naar de volgende leeftijdsgroep (dreumes, peutergroep of BSO) doorstroomt gaan de kinderen twee keer wennen. Ouders krijgen de mogelijkheid om aan het einde van de dag kennis te maken met de nieuwe pedagogisch medewerkers als hier behoefte aan is.

We vinden het gezellig als ouders nog iets langer blijven waardoor de overgangssituatie voor het kind niet te abrupt plaatsvindt. Het kind kan even landen en de ouder leest nog een boekje voor of doet samen een puzzel of speelt op de grond met de baby. De pedagogisch medewerker houdt in de gaten of het tijd is om afscheid te nemen van de ouder en zal het kind motiveren om gedag te zeggen. Er kan gezwaaid worden voor het raam, of bij de deur. De pedagogisch medewerker benoemt dat de ouder weggaat en vanmiddag weer terugkomt. Als de ouder weg is, wordt het kind afgeleid door de pedagogisch medewerker door de vraag wat het kindje leuk vindt om te doen. De pedagogisch medewerker blijft nog even bij het kind zitten om te bevestigen dat het kind niet alleen is.

Extra opvang

Het is voor ouders mogelijk kinderen een extra dag te laten opvangen. In principe worden kinderen wanneer er gebruik wordt gemaakt van deze mogelijkheid, opgevangen in de eigen groep. Als de grootte van de groep niet toelaat dat een kind extra opvang op de eigen groep geboden wordt, wordt in overleg met de ouders, gekeken of het kind bij een andere groep met gelijke leeftijdssamenstelling geplaatst kan worden. In zo'n geval verlaat het kind de stamgroep en hebben de pedagogisch medewerkers de taak om dit kind extra aandacht te geven zodat het zich, hoewel het niet bij de eigen vertrouwde pedagogisch medewerkers op de groep is, toch veilig voelt. Het geven van extra aandacht en van emotionele veiligheid doen zij door zich bewust te richten op de interesses van het kind en het kind wegwijs te maken op de groep.

Eten en drinken

PetitPetit kent een eigen voedingsbeleid waarin vastgelegd is waarom er voor bepaalde levensmiddelen is gekozen, wat het aanbod is en hoe er wordt omgegaan met dieetvoorschriften, allergieën en medicijnen. Naast het zorgen voor alle benodigde bouw- en voedingsstoffen draagt PetitPetit ook zorg voor een evenwichtig eetritme. Tijdens het intakegesprek wordt met ouders gesproken over de eetgewoontes van het kind thuis en het beleid ten aanzien van voeding op PetitPetit.

Hierbij komt het beleid voor traktaties bij verjaardagen en feesten ook aan bod. De pedagogisch medewerkers gaan er van uit dat kinderen zelf weten wat en hoeveel ze willen eten. Wel moet dan aan een aantal randvoorwaarden worden voldaan namelijk dat er voldoende variatie is en er rekening gehouden wordt met het voedingsbeleid van PetitPetit.

Dagritme

Het dagritme bestaat uit een afwisseling van speelactiviteiten en verzorgingsactiviteiten.

Op onze locatie ziet een gemiddelde opvangdag er als volgt uit. Wanneer de slaaptijden afwijken in het geval baby's en dreumesen, wordt het dagritme daar op aangepast.

07.30 - 09.30 uur	inloop met vrij spel
09.30 - 10.00 uur	eten en drinken
10.00 - 10.15 uur	verschonen
10.15 - 11.30 uur	activiteit, buiten spelen of uitstapje
11.30 - 12.15 uur	eten en drinken
12.15 - 12.30 uur	verschonen en klaarmaken voor rusten/slapen
12.45 - 15.00 uur	slapen (kinderen die rusten krijgen daarna een rustige activiteit aangeboden)
15.00 - 15.30 uur	eten en drinken
15.30 - 16.00 uur	verschonen en vrij spel
16.00 - 17.00 uur	buitenspelen of activiteit
17.00 uur	lichte snack en drinken
17.00 - 18.30 uur	einde van de dag en ophaalmoment

Rituelen en regels

Hoe jonger een kind is hoe meer behoefte het heeft aan structuur. Om kinderen structuur te kunnen bieden zijn er regels nodig. Regels bieden een kind houvast, duidelijkheid en hierdoor ook veiligheid. Kinderen weten zo wat van hen verwacht wordt en wat zij van de pedagogisch medewerkers kunnen verwachten. De regels van onze locatie waaraan kinderen zich moeten houden zijn terug te lezen in de huisregels.

Indeling en inrichting binnen- en buitenruimte

Bij PetitPetit zien de ruimtes er rustig uit. De speelmaterialen zijn zo opgesteld dat kinderen de materialen goed kunnen zien en zelf kunnen pakken en opruimen. De groepsruimtes hebben een heldere en overzichtelijke structuur en bieden een goede basis voor het creëren van speelsituaties. De pedagogisch medewerkers verdelen de groepsruimtes in plekken waar kinderen actief kunnen zijn en in plekken waar kinderen zich rustig terug kunnen trekken. Inspirerende en aantrekkelijke materialen zorgen ervoor dat kinderen kunnen experimenteren op alle ontwikkelingsgebieden. De vaste basisopstelling van materialen en speelgoed zorgen ervoor dat kinderen in een korte tijd vertrouwd raken met de omgeving en weten waar zij mee kunnen spelen.

Kinderdagverblijf specifiek

Overgangsmomenten

Het dagritme bestaat uit een afwisseling van speel/leeractiviteiten en verzorging/leeractiviteiten zoals bijvoorbeeld eten, drinken en handen wassen. Spontaan spel waarbij aangesloten wordt bij de interesses van de kinderen wordt afgewisseld met activiteiten die door de pedagogisch medewerkers worden georganiseerd. Wij zien de overgangsmomenten tussen de verschillende activiteiten als natuurlijke leermomenten voor de kinderen. Vanuit het perspectief van het kind is een overgangsmoment een van de vele activiteiten op een dag. De pedagogisch medewerkers betrekken de kinderen door hen mee te laten helpen bij het werk van de pedagogisch medewerkers. Deze overgangsmomenten zijn bijzonder geschikt om gesprekjes met de kinderen aan te knopen, zelfstandigheid te stimuleren, elkaar te helpen, rekening met elkaar te leren houden en zorg te dragen voor elkaar.

De dagindeling en de daaraan verbonden overgangsmomenten verschillen per kind en groep op basis van de leeftijd van de kinderen.

Bij ons op de locatie herkennen wij onder andere de volgende overgangsmomenten; na het eten klaarmaken voor het buitenspelen, opruimen voordat we aan tafel gaan of een andere activiteit gaan doen, handen wassen voor het eten.

Samen spelen en samen leven

Kinderen profiteren van de toegevoegde waarde van het samenzijn in een groep. De pedagogisch medewerkers vormen een bron van veiligheid en vertrouwen. Zodra kinderen mobieler worden, tonen ze grote belangstelling voor andere kinderen. Als ze hun hoofd kunnen omdraaien, kijken ze richting andere kinderen. Zodra ze kunnen kruipen of lopen, gaan ze naar elkaar toe. Al heel jong hebben kinderen met elkaar een sociaal leven, met leuke en minder plezierige kanten. Zij hebben plezier met elkaar, dagen elkaar uit maar kunnen elkaar ook storen. De pedagogisch medewerkers ondersteunen de kinderen in het aanleren van sociale vaardigheden zoals het aangaan van vriendschappen, het zelf oplossen van conflicten, experimenteren met solidariteit of verdraagzaamheid en te leren omgaan met verantwoordelijkheden. De pedagogisch medewerkers stimuleren het samenspel van kinderen en respecteren hun eigen spel door niet onnodig binnen te dringen in het spel. Zij geven kinderen daarnaast ook de ruimte om alleen te spelen. Spelen helpt kinderen om relaties aan te gaan. In rollenspel, 'doen alsof', kunnen kinderen uitproberen welke rol hen het best past en biedt hen tevens de mogelijkheid om gebeurtenissen te verwerken. Zij kunnen op deze manier bijvoorbeeld verschillende rollen uitproberen. In spelletjes met spelregels leren de kinderen spelenderwijs om te gaan met de meest voorkomende omgangsregels.

Bewegen en zintuiglijk waarnemen

Bewegen en het gebruik van de zintuigen zijn de basis van alle andere vormen van communicatie en leren. Kinderen leren en ontwikkelen zich door te bewegen en zintuiglijke ervaringen op te doen. Het eerste contact van het kind met de wereld is lichamelijk. Kinderen bezitten een aangeboren drang om zich te bewegen en hun zintuigen te gebruiken. Hoewel er verschil bestaat in tempo, doorlopen alle kinderen dezelfde volgorde in ontwikkelingsfasen. De pedagogisch medewerker stemmen het activiteitenaanbod af op de ontwikkelingsfasen van de kinderen, voor baby's bedenken de pedagogisch medewerkers bijvoorbeeld activiteiten die de zintuigen prikkelen. De inrichting van de binnen- en buitenruimtes en de speelmaterialen komen tegemoet aan de bewegingsbehoeften van kinderen in alle specifieke ontwikkelingsfasen.

Kinderen wordt spelenderwijs een rijke taalomgeving aangeboden door gebruik te maken van veel verschillende woorden. Ieder contact tussen pedagogisch medewerkers en kinderen kan als het ware als een taalleersituatie worden gezien. De pedagogisch medewerkers zijn zich bewust dat het grijpen en creëren van kansen hierbij van belang

is. Bij het inrichten van de ruimte wordt rekening gehouden met de te gebruiken woorden binnen het thema dat op dat moment actueel is. Er wordt gericht gewerkt aan het uitbreiden van de woordenschat. De binnenruimte wordt bij ieder thema in een aantal hoeken ingedeeld. Aan iedere hoek worden specifieke woorden gekoppeld. Vanaf het moment dat een baby belangstelling krijgt voor de wereld om zich heen, denkt de pedagogisch medewerker na over de taal die zij het kind aanbiedt.

Communicatie en taal

Voordat kinderen gaan praten, is de taalontwikkeling al in volle gang. Jonge kinderen communiceren met hun hele lichaam. Om de taalontwikkeling te stimuleren spelen pedagogisch medewerkers in op waar de belangstelling van het kind naar uitgaat. Daarnaast verbinden de pedagogisch medewerkers de taal aan een voorwerp of activiteit.

Voorschoolse educatie

Uit onderzoek blijkt dat diverse kinderen een achterstand op uiteenlopende ontwikkelingsgebieden hebben op het moment dat zij instromen in het basisonderwijs. In veel gevallen blijken deze kinderen vanaf de leeftijd van 5 jaar de achterstand nauwelijks nog in te kunnen lopen.

Dit kan tot gevolg hebben dat zij later minder kansen hebben bij het kiezen van een vervolgopleiding en een baan. Door deze kinderen extra begeleiding te geven in de vorm van voorschoolse educatie biedt PetitPetit hen een betere start.

De kinderen worden op jonge leeftijd gestimuleerd in het aanleren van de Nederlandse taal, in de ontwikkeling van het denkvermogen en in de sociaal emotionele ontwikkeling. PetitPetit maakt gebruik van de voorschoolse methode Piramide.

Dit is een educatieve methode voor kinderen van 0 tot 7 jaar die zich richt op de bovengenoemde speerpunten (zie VVE- beleid).

Zindelijk worden

In overleg met ouders/verzorgers wordt een zindelijkheidstraining gevolgd.

De pedagogisch medewerkers proberen dit zo goed mogelijk met de ouders op elkaar af te stemmen. Bij het zindelijk worden van een kind is het belangrijk dat pedagogisch medewerkers opmerken wanneer een kind aandrang heeft. Hoe vaker de pedagogisch medewerker dit merkt, des te eerder wordt het kind zich bewust van de eigen lichaamsfuncties. De kinderen worden niet gedwongen om gebruik te maken van het toilet, het is belangrijk dat zij vrijwillig naar de wc gaan op het moment dat ze de aandrang voelen. Alle kinderen verschillen in hoe snel zij zindelijk worden. Naast het leren beheersen van sluitspijeren is zindelijk worden ook afhankelijk van de mogelijkheid tot imiteren. Daarom verschonen de pedagogisch medewerkers in de buurt van de wc waar de zindelijke kinderen gebruik van maken. Bovendien motiveren de pedagogisch medewerkers door af en toe te vragen of het kind naar de wc moet.

Vanuit het kinderdagverblijf gezien, is het wenselijk dat ouders thuis starten met de zindelijkheid van hun kind. Ons advies is om te starten tijdens een aantal dagen dat er weinig verplichtingen zijn rondom het gezin. Op deze manier kan er met enige rust, aandacht worden geschonken aan het zindelijk worden van uw kind. Na deze paar dagen springen de pedagogisch medewerkers graag bij om samen met u, uw kind verder te begeleiden.

Slapen

Het is erg belangrijk dat er goede afspraken gemaakt worden met ouders over het slapen van een kind. Samen met de ouders stemmen de pedagogisch medewerkers het slaappatroon van de kinderen af.

Voor het naar bed brengen van de kinderen heeft elke groep een ritueel: een slaapliedje, een boekje of een rondje lopen op de arm. Het ritueel voor het slapen gaan bereidt de kinderen voor op het naar bed gaan. Wanneer kinderen overdag geen slaapmoment meer nodig hebben wordt er voor hen toch ook een rustmoment gecreëerd.

Kinderen die voldoende rusten, kunnen daarna weer geconcentreerd en intensief spelen. Elke groep beschikt over een aparte slaapruijnte, waar kinderen ongestoord kunnen slapen. Beddengoed en slaapzakken zijn aanwezig. De kinderen hebben hun eigen bed, dat aan alle veiligheidsnormen voldoet. De kinderen worden altijd op de rug in bed gelegd. Ouders kunnen indien gewenst schriftelijk toestemming geven voor het slapen op de buik, het inbakeren van hun kind en het buiten slapen. Deze toestemming kan gegeven worden wanneer deze van toepassing is. Bij PetitPetit kunnen de kinderen op verzoek van de ouders buiten slapen in buitenbedden. Kinderen slapen buiten vaak beter en dieper. Er wordt meer vitamine D aangemaakt en kinderen zijn daardoor minder vatbaar voor verkoudheid.